

УВОД

Потпуни крах "епохалног историјског експеримента", оличеног у систему социјалистичких производних односа, наметнуо је крајем 20. века потребу радикалне трансформације друштвено – економских система источно – европских земаља. Дотадашњи систем социјалистичке производње, који се заснивао на доминацији друштвене својине као неприкосновеног својинског облика, доживео је потпуни слом и поменуте земље довео у изузетно тешко економско стање. Излаз из такве ситуације и система који је игнорисао економску логику и функционисање економских законитости, могао је бити остварен само свеобухватним и суштинским политичким и економским променама. У том циљу, крајем 80 – их година, отпочиње процес увођења и јачања тржишта и стварања ширег простора за приватну иницијативу, конкуренцију, приватно предузетништво и приватно власништво. Уместо раније спровођених "козметичких" промена, долази до потпуног раскида са социјалистичким друштвеним и економским системом. Процеси који су отпочели 90 – их година познатији су под називом "**транзиција**", а у основи представљају напуштање државног социјализма и изградњу пруларизма у друштву, привреди и политици.

Страни капитал је посебно значајан за земље у транзицији и то пре свега стране директне инвестиције као извор страних средстава, који поред капитала, садржи технологију, маркетиншка и менаџерска знања и искуства, као и везе и приступе тржиштима и међународним финансијским институцијама.

На самом почетку процеса реформи, преовладало је мишљење неких западних влада и међународних институција, да ће се процес транзиције брзо остварити и да ће управо стране директне инвестиције као значајан извор страних средстава на том плану одиграти најважнију улогу. Међутим, стварност је демантовала таква очекивања. Маргиналност страних директних инвестиционих токова у почетним годинама транзиције, актуелизовала је схватање да процес транзиције неће ићи ни брзо, ни лако, како се то у почетку очекивало. Улога страног капитала у транзиционим процесима, расла је сразмерно брзини којом се остваривала трансформација, односно, сагласно степену отварања ка тржишној

привреди и постизању одређене стабилизације и раста. Најбоља илустрација таквог става је група тзв. напредне четири земље (Република Чешка, Мађарска, Пољска и Словенија), које су, захваљујући најбољим резултатима у реформи и трансформацији ка тржишној привреди, привукле већину СДИ токова који су ушли у регион.

Први део рада, под насловом: **"Савремени токови у светској привреди"**, обухвата сагледавање савремених тенденција у светској привреди као и појмовно дефинисање процеса транзиције.

"Међународно кретање капитала" назив је другог дела рада, који обухвата дефинисање процеса глобализације и битност регионалних економских интеграција као и одређених облика међународног кретања капитала уз стављање акцента на стране директне инвестиције као најважнији облик страног инвестирања и транснационалне корпорације као ноције СДИ.

Трећи део рада под називом: **"Ефекти страног капитала у процесу транзиције привреде Републике Србије"**, повезан је са оценом досадашњих искуства српске привреде са страним инвестицијама, као и анализом прилагођености њене привредне структуре том процесу. На почетку новог миленијума привреда Републике Србије нашла се пред најважнијим проблемом економског развоја, који се огледа у недостатку капитала без којег се не могу решити кључни развојни проблеми. Дубока економска криза као последица десетогодишњег периода изолације и ратних сукоба, застарела технологија и недостатак домаћег капитала, намећу потребу привлачења страних инвестиција у циљу обезбеђења одрживог привредног развоја. Осим тога, српска привреда, и по аспекту спољне ликвидности и по солвентности спада у ред најзадуженијих земаља из групације земаља у транзицији, што СДИ чине њеном најзначајнијом шансом. Симбиличан ниво домаће штедње и висока задуженост наше привреде представљају развојна ограничења која могу бити превазиђена само активним привлачењем приватног страног капитала у земљу.

----- CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU -----

<http://www.maturskiradovi.net/eshop/>

**POGLEDAJTE VIDEO UPUTSTVO SA TE STRANICE I PORUČITE RAD
PUTEM ESHOPA , REGISTRACIJA JE OBAVEZNA.**

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com